

FAS KRALLIĞI

I. FAS ÜLKE PROFİLİ

TEMEL BİLGİLER (2003):

RESMİ ADI	Fas Krallığı
BAŞKENTİ	Rabat
NÜFUSU	30,1 Milyon
KONUŞULAN DİL	Arapça, Fransızca
HÜKÜMET BİÇİMİ	Anayasal Monarşi
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	2 Mart 1956 (Fransa'dan)
DEVLET BAŞKANI	Kral Mohamed VI
DİN	Müslüman %98,7, Hristiyan %1,1, Musevi %0,2
ETNİK YAPI	%99,1 Arap-Berber, %0,2 Yahudi, %0,7 Diğer
KENTSEL NÜFUS	%56,1
ÜYESİ OLDUĞU	ABEDA, ACCT (associate), AfDB, AFESD, AL, AMF,
ULUSLARARASI	AMU, CCC, EBRD, ECA, FAO, G-77, IAEA, IBRD,
KURULUŞLAR	ICAO, ICC, ICFTU, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC,
	IFRCS, IHO (pending member), ILO, IMF, IMO,
	Intelsat, Interpol, IOC, IOM, ISO, ITU, NAM, OAS
	(observer), OAU, OIC, OPCW, OSCE (partner), UN,
	UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UPU, WHO,
	WIPO, WMO, WToO, WTO

COĞRAFI VERİLER

ÜLKE SINIRLARI	2.017,9 km
YÜZÖLÇÜMÜ	446.550 km ² , Batı Sahara Dahil 710.850 km ²
KIYI UZUNLUĞU	1.835 km
KOMŞU ÜLKELERLE SINIRLARI	Cezayir 1.559 km, Batı Sahara 443 km, İspanya (Ceuta) 6.3 km, İspanya (Melilla) 9.6 km
TOPRAĞIN KULLANIMI SULANAN ARAZİ	Ekilebilir %21, Mera %47, Orman %20, Diğer %12 12,580 km ²

DEMOGRAFİK VERİLER

NÜFUS	30,1 Milyon
NÜFUS ARTIŞ HIZI	%1,6
NÜFUS YAPISI	0-14 Yaş %35, 15-64 Yaş %60, 65 + %5
ORTALAMA YAŞAM SÜRESİ	69,13
Kadın	71,44
Erkek	69,92

SİYASİ YAPI

ANAYASAL SİSTEM	Anayasal Monarşi
DEVLET BAŞKANI	MOHAMED VI (23.07.1999)
HÜKÜMET BAŞKANI	Başbakan Driss JETTOU (9.10.2002)

ULAŞTIRMA

DEMİRYOLLARI	1.907 km
KARAYOLLARI	57.847 km
BORU HATTI	
Ham Petrol	285 km
Doğal Gaz	695 km

ENERJİ ÜRETİMİ

ELEKTRİK ÜRETİMİ	13,5 Milyar KWh
Fosil Yakıtlar	%95
Hidro	%5
ELEKTRİK İHRACATI	0
ELEKTRİK İTHALATI	2,2 Milyar KWh
PETROL ÜRETİMİ	400 Varil / Gün
PETROL TÜKETİMİ	167.000 Varil /Gün

EKONOMİK VERİLER (2003)

GSYİH	44,5 Milyar \$ (Satınalma Gücü Paritesi: 128,3 Milyar \$)
<i>GSMH'nın Sektörel Dağılımı</i>	<i>Tarım %22,9; Sanayi %35,5; Hizmet%41,5</i>
BÜYÜME HIZI	%5,5
<i>1980-1990</i>	<i>% 4.2</i>
<i>1990-2001</i>	<i>% 2.5</i>
KİŞİ BAŞINA GSYİH	1.478 \$ (Satınalma Gücü Paritesi: 4.000 \$)
YOKSULLUK SINIRINDA YAŞAYAN NÜFUS	%19 (1999)
ENFLASYON ORANI	%1,2
İŞSİZLİK ORANI	%19
<i>İşgücünün Sektörel Dağılımı</i>	<i>Tarım %40, Sanayi %15, Hizmet %45</i>
BÜTÇE GELİRLERİ	13,8 Milyar
DIŞ BORÇ	17,3 Milyar \$
PARA BİRİMİ VE PARİTESİ	Dirhem 1 \$ = 9,05 Dirhem (Mart 2004)
DOĞAL KAYNAKLAR	Fosfat, Demir cevheri, Manganez, Kurşun, Balık, Tuz
BAŞLICA SANAYİ DALLARI	Fosfat, Gıda, Deri ve Tekstil, Yapı malzemesi, Turizm
BAŞLICA TARIMSAL ÜRETİM	Darı, Buğday, Narenciye, Şarap, Sebze, Zeytin, Canlı hayvan

ASKERİ GÜÇ

ASKERİ KUVVETLER	Hava, Deniz, Kara, Jandarma, Yedek Güç
ASKERE ELVERİŞLİ NÜFUS	335.264
ASKERİ HARCAMALAR (YILLIK)	1,4 Milyar \$ (GSMH'nın %4'ü)

DIŞ TİCARET (2003)**GENEL DIŞ TİCARET**

İHRACAT	: 8,5 Milyar \$
İTHALAT	: 12,8 Milyar \$
DENGE	: -4,3 Milyar \$
HACİM	: 21,3 Milyar \$

BAŞLICA İHRAÇ MADDELERİ : Giyim, balık, inorganik kimyasallar, transistörler, ham mineraller, gübre (fosfat da dahil), petrol ürünleri, meyve, sebze

BAŞLICA İTHAL MADDELERİ : Ham petrol, tekstil, telekomünikasyon teçhizatı, buğday, gaz ve elektrik, transistörler, plastik

İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER : Fransa %26.5, İspanya %16.7, İngiltere %7.2, Almanya %5.2, İtalya %5, ABD %4 (2003)

İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER : Fransa %20.6, İspanya %12.4, İtalya %7.1, Almanya %5.2, Suudi Arabistan %5, Rusya %4.9, ABD %4.1 (2003)

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Yıl	GSYİH (Milyar USD)	Kişi Başına Gelir (USD)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar USD)	İthalat (Milyar USD)
1996	36,6	1.300	12,2	1,0	6,88	9,70
1997	33,4	1.250	-2,2	2,0	7,03	9,53
1998	35,7	1.250	6,8	0,7	7,15	10,29
1999	35,2	1.250	-0,7	0,9	7,35	10,61
2000	33,4	1.190	0,8	2,5	7,40	11,50
2001	33,8	1.180	6,5	1,0	7,30	11,40
2002	37,3	1.200	4,5	3,6	7,67	11,54
2003	44,5	1.478	5,5	1,2	8,46	12,75

II. TÜRKİYE-FAS EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

Yasal Altyapı

Anlaşma/Protokol	İmza Tarihi	RG Tarih	RG No'su
Ticaret Anlaşması	16.05.1972	05.09.1972	14297
Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması	20.06.1984	14.08.1984	18489
Hava Ulaştırması Anlaşması	24.09.1985	01.05.1989	20155
Deniz Ulaştırması Anlaşması	26.03.1987	22.06.1987	19495
Türkiye-Fas Hükümetler Arası Daimi Komisyon Kurulmasına Dair Anlaşma	12.07.1988	26.06.1989	20207
Turizm İşbirliği Anlaşması	27.08.1992	23.02.1993	21505
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	08.04.1997	04.05.2004	25452
Gümrüklerarası Karşılıklı İdari ve Teknik Yardım Anlaşması	13.05.2003	05.08.2003	25190
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	07.04.2004		
Serbest Ticaret Anlaşması	07.04.2004	28.12.2004	25684 (Mükerrer)
VIII. Dönem Kek Toplantısı Tutanağı	07.04.2004	26.06.2004	25504

İkili Ticaret Verileri (1.000 USD)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
1995	67.269	52.476	14.793	119.745
1996	52.290	82.116	-29.826	134.406
1997	51.905	52.597	-692	104.502
1998	99.427	46.896	52.531	146.323
1999	90.444	44.469	45.975	134.913
2000	70.413	71.466	-1.053	141.879
2001	98.149	38.194	59.955	136.343

2002	131.936	68.315	63.621	200.251
2003	180.779	76.990	103.789	257.769
2004	330.059	105.778	224.281	435.837

İkili Ticarete Başlıca Maddeler (USD)

İhracat

SITC	MADDE ADI	2002	2003	2004
67	Demir ve Çelik	24,130,211	29,528,386	140,590,382
65	Tekstil Elyafı	32,441,707	45,024,040	55,011,564
71-77	Makina ve Cihazlar	22,957,184	19,692,456	37,974,181
78	Kara Ulaşım Araçları	14,907,244	20,586,798	30,469,818
69	Metallerden Nihai Ürünler	4,921,898	5,206,503	13,946,565
26	Tekstil Lifleri	4,120,279	6,309,655	5,535,394
4	Hububat ve Mamulleri	5,833,998	2,817,459	5,338,655
55	Uçucu Yağlar, Yüzey Aktif Maddeler	5,104,138	3,057,516	5,114,907
62	Kauçuk ve Mamulleri	3,585,029	5,428,158	4,953,276
66	Metal Dişi Mineral Mamuller	4,151,216	6,128,583	4,182,652
33	Ham Petrolden Ürünler	212,068	12,651,766	400,597
	Diğer	15,965,703	24,347,912	26,540,669
	GENEL TOPLAM	138,330,675	180,779,232	330,058,660

İthalat

SITC	MADDE ADI	2002	2003	2004
52	Anorganik Kimyasallar	25,559,058	36,987,034	37,505,195
28	Metal Cevherleri	8,250	3,819,513	24,827,482
84	Giyim Eşyası ve Aksesuarları	1,956,822	4,084,312	18,806,628
77	Elektrikli Makina ve Cihazlar	8,068,579	8,799,382	11,170,594
25	Odun Hamuru	11,967,521	8,020,399	5,340,996
68	Demir Dişi Metaller, Mamulleri	4,498,040	4,158,201	1,575,507
78	Kara Ulaşım Araçları	475,378	650,699	1,268,016
06	Tabii Bal, Şeker, Şekerli Meyvalar	0	0	1,245,585
56	Gübreler	12,593,209	7,390,304	0
61	Hazır Deriler, Postlar	2,194,200	1,286,111	0
	Diğer	993,810	1,793,955	4,038,113
	GENEL TOPLAM	68,314,867	76,989,910	105,778,116

Bilgi İçin

E-mail: africa@dtm.gov.tr

Tel: 2047953